

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2014. gada 11. septembrī*

EEK un Turcijas asociācijas līgums — Papildprotokola 41. panta 1. punkts un Lēmuma Nr. 1/80 13. pants — Piemērošanas joma — Jaunu ierobežojumu brīvībai veikt uzņēmējdarbību, pakalpojumu sniegšanas brīvībai un nosacījumiem piekļuvei darbam ieviešana — Aizliegums — Pakalpojumu sniegšanas brīvība — LESD 56. un 57. pants — Darba ņēmēju norikošana darbā — Trešo valstu pilsoņi — Prasība saņemt darba atļauju darbaspēka nodrošināšanai

Lieta C-91/13

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Raad van State* (Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2013. gada 20. februārī un kas Tiesā reģistrēts 2013. gada 25. februārī, tiesvedībā

Essent Energie Productie BV

pret

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid .

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*] (referente), tiesneši Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], Dž. Arestis [*G. Arestis*], Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*] un A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*],

ģenerāladvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],

sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2014. gada 20. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *Essent Energie Productie BV* vārdā – *T. L. Badoux, advocaat*,
- Nīderlandes valdības vārdā – *M. Bulterman* un *J. Langer*, pārstāvji,
- Dānijas valdības vārdā – *M. Wolff*, pārstāve,
- Eiropas Komisijas vārdā – *J. Enegren* un *M. van Beek*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2014. gada 8. maija tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda – holandiešu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz to, kā interpretējams 41. panta 1. punkts Papildprotokolā, kas parakstīts 1970. gada 23. novembrī Briselē un kas Kopienas vārdā noslēgts, aprobēts un parakstīts ar Padomes 1972. gada 19. decembra Regulu (EEK) Nr. 2760/72 (OV L 293, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Papildprotokols”), un 13. pants Asociācijas Padomes 1980. gada 19. septembra Lēmumā Nr. 1/80 par asociācijas nodibināšanu (turpmāk tekstā – “Lēmums Nr. 1/80”). Asociācijas padome tika izveidota ar līgumu, ar kuru izveido asociāciju starp Eiropas Ekonomikas kopienu un Turciju, kuru 1963. gada 12. septembrī Ankarā parakstīja Turcijas Republika, no vienas puses, kā arī EEK dalībvalstis un Kopiena, no otras puses, un kurš Kopienas vārdā tika noslēgts, apstiprināts un ratificēts ar Padomes 1963. gada 23. decembra Lēmumu 64/732/EEK (OV 1964, 217, 3685. lpp.; turpmāk tekstā – “Asociācijas līgums”).
- 2 Šis lūgums radās tiesvedībā starp *Essent Energie Productie BV* (turpmāk tekstā – “*Essent*”) un *Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid* (Sociālo lietu un darba ministrija, turpmāk tekstā – “*Minister*”) saistībā ar naudas sodu, ko otrā minētā bija noteikusi tādēļ, ka trešo valstu pilsoņi bija veikuši darbus bez atbilstošas darba atļaujas,

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Asociācijas līgums

- 3 Asociācijas līguma mērķis saskaņā ar tā 2. panta 1. punktu ir veicināt nepārtrauktu un līdzsvarotu tirdzniecības un ekonomisko attiecību nostiprināšanu starp līgumslēdzējām pusēm, tostarp darbaspēka jomā, pakāpeniski ieviešot darba ņēmēju brīvu pārvietošanos (Asociācijas līguma 12. pants), kā arī novēršot ierobežojumus brīvībai veikt uzņēmējdarbību (ši līguma 13. pants) un pakalpojumu sniegšanas brīvībai (ši paša līguma 14. pants), lai uzlabotu Turcijas tautas dzīves līmeni un veicinātu vēlāku Turcijas Republikas iestāšanos Kopienā (ši paša līguma preambulas ceturtais apsvērums un 28. pants).

Papildprotokols

- 4 Papildprotokolā, kas atbilstoši tā 62. pantam ir Asociācijas nolīguma neatņemama sastāvdaļa, saskaņā ar tā 1. pantu ir paredzēti nosacījumi, kārtība un grafiks pārejas posma, kas minēts šī nolīguma 4. pantā, īstenošanai.
- 5 Papildprotokolā ir ietverta II sadaļa “Personu un pakalpojumu aprīte”, kuras I nodaļa attiecas uz “darba ņēmējiem” un II nodaļa ir veltīta “tiesībām veikt uzņēmējdarbību, pakalpojumiem un transportam”.
- 6 Papildprotokola 41. panta 1. punktā, kas ietilpst minētajā II nodaļā, ir noteikts:

“Līgumslēdzējas Puses atturas savā starpā ieviest jebkādus jaunus ierobežojumus attiecībā uz brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvību.”

7 Papildprotokola IV sadaļas “Vispārīgi un nobeiguma noteikumi” 59. panta redakcija ir šāda:

“Jomās, uz ko attiecas šis protokols, Turcijai nepiemēro labvēlīgāku režīmu kā to, ko dalībvalstis piešķir viena otrai saskaņā ar [LESD līgumu].”

Lēmums Nr. 1/80

8 Lēmuma Nr. 1/80/EK 13. pantā ir paredzēts:

“Savienības dalībvalstis un Turcija nedrīkst ieviest jaunus stingrākus nosacījumus to darba ņēmēju un viņu ģimenes locekļu piekļuvei nodarbinātībai, kuri to attiecīgajā teritorijā likumīgi uzturas un strādā.”

Nīderlandes tiesības

9 Saskaņā ar Likuma par ārvalstnieku nodarbināšanu (*Wet arbeid vreemdelingen*), tā versijā, kas piemērojama faktiem pamatlietā (turpmāk tekstā – “*Wav 1994*”), 1. panta 1. punkta pirmās daļas b) apakšpunkta 1. punktu “darba devējs” ir persona, kas nodarbina citu personu amatā vai profesijā vai savā uzņēmumā.

10 Atbilstoši *Wav 1994* 2. panta 1. punktam darba devējam ir aizliegts Nīderlandē nodarbināt ārvalstnieku bez darba atļaujas.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

11 *Essent* ir Nīderlandē dibināts uzņēmums, kas arī Nīderlandē dibinātam uzņēmumam *BIS Industrial Services Nederland BV* (turpmāk tekstā – “*BIS*”) uzdeva veikt ar sastatņu uzstādīšanu saistītu darbu pirmā minētā filiālē, kas atrodas Gētreidenbergā [*Geetruidenberg*] (Nīderlande).

12 Saskaņā ar darba inspekcijas 2010. gada 8. marta ziņojumu pārbaudē, ko tā veica 2008. gada 15., 19. un 20. maijā šajā uzņēmumā, izrādījās, ka 33 trešo valstu pilsoņi, no kuriem 29 ir Turcijas pilsonība, laikposmā starp 2008. gada 1. janvāri un 20. maiju bija piedalījušies minēto darbu veikšanā.

13 Atbilstoši šim pašam ziņojumam šie trešo valstu pilsoņi bija norīkoti darbā *BIS* un to bija veicis *Ekinci Gerüstbau GmbH* (turpmāk tekstā – “*Ekinci*”), Vācijā dibināts uzņēmums, kas tos nodarbināja, par to no Nīderlandes iestādēm šāda norikojuma darbā sakarā nesaņemot nekādu darba atļauju.

14 Ar 2010. gada 11. maija lēmumu *Minister* noteica *Essent* naudas sodu EUR 264 000 apmērā par *Wav 1994* 2. panta 1. punkta pārkāpumu, jo šis uzņēmums ar ārvalstu darba ņēmēju palīdzību bija veicis minētos darbus un šiem darba ņēmējiem nebija darba atļaujas, lai arī saskaņā ar Nīderlandes tiesisko regulējumu šāda atļauja ir obligāta.

15 *Essent* iesniedza sūdzību par minēto lēmumu

16 Ar 2010. gada 22. decembra lēmumu *Minister* sūdzību noraidīja kā nepamatotu, pamatojot, ka *Ekinci* sniegtais pakalpojums esot bijis vien darbaspēka norīkošana, tādēļ *Essent* kā pasūtījuma devējam un personai, kas nodarbina attiecīgos ārvalsts darba ņēmējus, priekš pēdējiem minētajiem esot bijusi vajadzīga atbilstoša darba atļauja.

17 Ar 2011. gada 27. septembra spriedumu *Rechtbank 's-Hertogenbosch* [Hertogenboshas apelācijas tiesa] (Nīderlande) noraidīja *Essent* celto prasību pret minēto lēmumu par sūdzības noraidīšanu. Šī tiesa tostarp nosprieda, ka *Minister* pamatoti ir uzlikusi *Essent* naudas sodu, jo *Ekinci* sniegtie pakalpojumi

esot bijuši vienīgi ārvalstu darba ņēmēju norīkošana darbā un šajā kontekstā ar Savienības tiesībām tiek pieļauts dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā ir prasība, lai šis valsts teritorijā darbā norīkotajiem darba ņēmējiem būtu atbilstoša darba atļauja.

18 *Essent* minēto spriedumu pārsūdzēja iesniedzējtiesā.

19 Šādos apstākļos *Raad van State* [Valsts Padome] nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“1) Vai pasūtītājs, kurš saskaņā ar [Wav 1994] 2. panta 1. punktu ir jāuzskata par attiecīgo Turcijas darba ņēmēju darba devēju, tādā gadījumā kā pamatlietā attiecībā pret Nīderlandes valsti var atsaukties uz Lēmuma Nr. 1/80 13. pantā vai Papildprotokola 41. pantā paredzēto “standstill” klauzulu?

2) a) Vai Lēmuma Nr. 1/80 13. pantā vai Papildprotokola 41. pantā paredzētā “standstill” klauzula ir jāinterpretē tādējādi, ka tā nepieļauj ieviest pasūtītājam izvīzītu aizliegumu [Wav 1994] 2. panta 1. punkta izpratnē ļaut nodarbināt darba ņēmējus, trešās valsts – šajā gadījumā Turcijas [Republikas] – pilsoņus Nīderlandē bez darba atļaujas, ja šie darba ņēmēji ir nodarbināti Vācijas uzņēmumā un Nīderlandes uzņēmums viņus ir iznomājis darbam pie pasūtītāja Nīderlandē?

b) Vai šajā ziņā ir nozīme tam, ka darba devējam jau gan pirms Papildprotokola 41. pantā, gan arī pirms Lēmuma Nr. 1/80 13. pantā paredzētās “standstill” klauzulas spēkā stāšanās bija aizliegts bez darba atļaujas nodarbināt ārvalstnieku uz darba līguma pamata un ka šis aizliegums arī pirms Lēmuma Nr. 1/80 13. pantā paredzētās *status quo* klauzulas spēkā stāšanās esot ticis attiecināts uz iznomājošiem uzņēmumiem, uz kuriem darbā tiek norīkoti ārvalstnieki?

Par prejudiciālajiem jautājumiem

20 Uzdodama šos jautājumus, kas ir jāizvērtē kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Papildprotokola 41. panta 1. punkts un Lēmuma Nr. 1/80 13. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem netiek pieļauts tāds dalībvalsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā minētais, saskaņā ar kuru, ja citā dalībvalstī dibināts uzņēmums Turcijas darba ņēmējus darbā ir norīkojis pirmajā dalībvalstī dibinātā uzņēmumā, kurš savukārt to darbu izmanto pēc cita šajā pašā dalībvalstī dibināta uzņēmuma pasūtījuma, tad šāda darbā norīkošana ir pakārtota nosacījumam, ka šiem darba ņēmējiem ir vajadzīga atbilstoša darba atļauja.

Par Papildprotokola 41. panta 1. punkta un Lēmuma Nr. 1/80 13. panta piemērojamību

21 Ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru Papildprotokola 41. panta 1. punkts un Lēmuma Nr. 1/80 13. pants ir tieši piemērojami. Līdz ar to Turcijas pilsoņi, uz kuriem tas attiecas, var atsaukties uz šo noteikumu dalībvalstu tiesās, lai izvairītos no tiem pretēju iekšējo tiesību normu piemērošanas (skat. spriedumu *Abatay* u.c., C-317/01 un C-369/01, EU:C:2003:572, 58. un 59. punkts, kā arī spriedumu *Demirkan*, C-221/11, EU:C:2013:583, 38. punkts).

22 Turklāt Tiesa precizēja, ka vispārīgs princips, kas paredzētu personu brīvu pārvietošanos starp Turciju un Savienību, nav ietverts ne Asociācijas līgumā, ne tā Papildprotokolā, ne arī Lēmumā Nr. 1/80, kas attiecas vienīgi un darba ņēmēju brīvu pārvietošanos (skat. spriedumu *Demirkan*, EU:C:2013:583, 53. punkts).

- 23 Šajā kontekstā Tiesa atkārtoti nosprieda, ka atšķirībā no dalībvalstu darbaņēmējiem Turcijas darbaņēmējiem nav paredzētas tiesības brīvi pārvietoties Savienības teritorijā, bet tie var atsaukties tikai uz noteiktām tiesībām vienīgi uzņemošās dalībvalsts teritorijā (skat. tostarp spriedumus *Savas*, C-37/98, EU:C:2000:224, 59. punkts; *Abatay* u.c., EU:C:2003:572, 64. punkts, kā arī *Derin*, C-325/05, EU:C:2007:442, 66. punkts).
- 24 Jānorāda arī, ka pamatlietā darbaņēmēju no Turcijas uzņemošā dalībvalsts ir Vācijas Federālā Republika, kur tie likumīgi uzturas un strādā.
- 25 Tādējādi tie uz savām no Lēmuma Nr. 1/80 13. panta izrietošajām tiesībām var atsaukties tikai šajā dalībvalstī.
- 26 Turklāt minētais 13. pants attiecas uz valsts pasākumiem saistībā ar pieeju darba tirgum un tā mērķis nav aizsargāt Turcijas pilsoņus, kuri jau ir iekļauti dalībvalsts darba tirgū (skat. spriedumu *Sahin*, C-242/06, EU:C:2009:554, 51. punkts).
- 27 Tāpat no Lēmuma Nr. 1/80 struktūras un mērķa izriet, ka darbaņēmēju brīvas pārvietošanās attīstības stadijā EEK un Turcijas asociācijas ietvaros šī lēmuma galvenais mērķis ir pakāpeniska darbaņēmēju no Turcijas integrēšana uzņemošajā dalībvalstī, veicot regulāru un principā nepārtrauktu darbu (skat. spriedumu *Abatay* u.c., EU:C:2003:572, 90. punkts).
- 28 Taču darbaņēmēji no Turcijas pamatlietā, kuri likumīgi uzturas un strādā tos uzņēmušajā dalībvalstī, proti, Vācijas Federatīvajā Republikā, darbā Nīderlandes teritorijā tika norikoti uz noteiktu laiku, atbilstīgi laikam, kas vajadzīgs sastatņu uzstādīšanai, un šo pasūtījumu *Essent* uzdeva veikt *BIS*.
- 29 Nekas no lietas materiāliem neļauj secināt, ka minētajiem darbaņēmējiem bija nodoms integrēties Nīderlandes Karalistes kā uzņemošās dalībvalsts darba tirgū.
- 30 No tā izriet, ka Lēmuma Nr. 1/80 13. pantu nevar piemērot tādā situācijā kā pamatlietā minētā.
- 31 Savukārt Papildprotokola 41. panta 1. punktā, kā tas izriet no paša tā formulējuma, ir skaidri, precīzi un bez nosacījumiem paredzēta nepārprotama “standstill” klauzula, kas, sākot no Papildprotokola spēkā stāšanās brīža, aizliedz līgumslēdzējam pusēm ieviest jaunus brīvības veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojumus (skat. spriedumu *Demirkan*, EU:C:2013:583, 37. punkts).
- 32 Ar šo “standstill” klauzulu ir vispārīgi aizliegts noteikt tādus jaunus pasākumus, kuru mērķis vai sekas ir tādas, ka Turcijas pilsoņu iespēja izmantot brīvību veikt uzņēmējdarbību vai pakalpojumu sniegšanas brīvību valsts teritorijā tiek pakļautas stingrākiem nosacījumiem, nekā bija piemērojami datumā, kad attiecīgajā dalībvalstī stājās spēkā Papildprotokols (skat. spriedumu *Demirkan*, EU:C:2013:583, 39. punkts).
- 33 Šai sakarā Tiesa jau ir nospriedusi, ka uz Papildprotokola 41. panta 1. punktu var atsaukties Turcijā reģistrēts uzņēmums, kas likumīgi sniedz pakalpojumus dalībvalstī, un Turcijas pilsoņi, kuri ir šādā uzņēmumā nodarbināti kravas transportlīdzekļa vadītāji (skat. spriedumu *Abatay* u.c., EU:C:2003:572, 105. un 106. punkts, kā arī *Demirkan*, EU:C:2013:583, 40. punkts).
- 34 Savukārt – kā to savu secinājumu 55. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts – saistībā ar pamatlietu vienīgā saikne ar Turcijas Republiku ir tā, ka Turcijas pilsoņi bija lielākā daļa no darbaņēmējiem, kurus Nīderlandes teritorijā norikvoja darbā *Ekinci*. Tomēr ar šo saiknes elementu nepietiek, lai attiecīgo gadījumu pamatlietā saistībā ar ekonomisko darbību starp Turcijas Republiku un Nīderlandes Karalisti varētu iekļaut Papildprotokola 41. panta 1. punkta piemērošanas jomā.

35 No visiem iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka Papildprotokola 41. panta 1. punkts un Lēmuma Nr. 1/80 13. pants nav piemērojami tādā situācijā kā pamatlietā minētā.

Par LESD 56. un 57. pantu

36 Ir jāatgādina, ka apstākļi, ka valsts tiesa, formāli izsakoties, prejudiciālo jautājumu ir formulējusi, atsaucoties uz dažām Savienības tiesību normām, neliedz Tiesai sniegt šai tiesai visus interpretācijas elementus, kas tai var būt noderīgi, izspriežot izskatāmo lietu, neatkarīgi no tā, vai šī tiesa savu jautājumu formulējumā uz tiem atsaukusies. Šajā sakarā Tiesai no visas valsts tiesas iesniegtās informācijas un tostarp no lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu pamatojuma ir tiesības izdalīt tos Savienības tiesību elementus, kuriem ir nepieciešama interpretācija, ņemot vērā strīda priekšmetu (skat. *Vicoplus u.c.*, no C-307/09 līdz C-309/09, EU:C:2011:64, 22. punkts un tajā minētā judikatūra).

37 Šajā sakarā ir arī jāatgādina, ka saskaņā ar iedibinātu Tiesas judikatūru darbība, ar kuru uzņēmums pret atlīdzību nodrošina ar darba ņēmējiem, kas vienlaikus paliek nodarbināti šajā uzņēmumā, nenoslēdzot ar [darbaspēka] izmantotāju nekādu darba līgumu, ir profesionāla darbība, kas atbilst LESD 57. panta pirmās daļas nosacījumiem, un līdz ar to tā ir jāuzskata par pakalpojumu šīs normas izpratnē (skat. spriedumus *Webb*, 279/80, EU:C:1981:314, 9. punkts, kā arī *Vicoplus u.c.*, EU:C:2011:64, 27. punkts).

38 Runājot par pamatlietu – darba spēka pakalpojumu piedāvāšanu Nīderlandē dibinātam lietotājuuzņēmumam ir veicis Vācijā dibināts uzņēmums.

39 Kā to savu secinājumu 60. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts – pirmkārt, uz šādu pakalpojumu sniegšanu starp diviem uzņēmumiem, kuri ir reģistrēti divās dažādās dalībvalstīs, attiecas LESD 56. un 57. panta piemērošanas joma un, otrkārt, apstāklim, ka darbaspēka norīkošana darbā attiecas uz darba ņēmējiem, kas ir trešo valstu pilsoņi, šajā ziņā nav nozīmes.

40 Tāpat tā iemesla dēļ, ka *Essent* nav tiešais darba spēka piedāvāšanas pakalpojuma saņēmējs pamatlietā, šim uzņēmumam nevar liegt iespēju atsaukties uz LESD 56. un 57. pantu, lai apstrīdētu sankciju, ko tam noteikusi *Minister*.

41 Faktiski, ja šāda iespēja *Essent* tiktu liegta, tad dalībvalstij teritorijā, kurā ir dibināts uzņēmums, kurš ir šāda pakalpojuma saņēmējs, pietiktu saglabāt paplašinātu darba devēja jēdziena definīciju kā pamatlietā, lai radītu šķēršļus Līguma par ES darbību noteikumu par pakalpojumu sniegšanas brīvību piemērošanai un tādējādi atņemt šīs brīvības ierobežojumu aizlieguma, kas paredzēts LESD 56. pantā, ietekmi.

42 Turklāt tiktāl, ciktāl *Essent* kā viena no pasūtījuma veicējiem uzņēmumu ķēdē, uz kuriem attiecas tāds pakalpojums kā pamatlietā minētais, vienīgā [starp pārējiem uzņēmumiem] darbību ir apšaubījušas Nīderlandes iestādes un tam piemērojušas naudas sodu, nozīme pamatlietā izskatāmā strīda saistībā ar naudas soda likumību izšķiršanā ir jautājumam par to, vai tāda tiesiskā regulējuma kā pamatlietā aplūkots noteikumi, kas ir bijuši pamats šāda naudas soda noteikšanai, ir saderīgi ar LESD 56. un 57. pantu.

43 Tādējādi ir jāizvērtē, vai LESD 56. un 57. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem netiek atļauts tāds kā pamatlietā minētais tiesiskais regulējums.

44 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru LESD 56. pantā ir paredzēta ne tikai jebkādas diskriminācijas novēršana attiecībā pret citā dalībvalstī reģistrētu pakalpojumu sniedzēju tā pilsonības dēļ, bet arī jebkāda ierobežojuma atcelšana, kaut arī tas ir vienādi piemērojams gan vietējiem, gan citu dalībvalstu pakalpojumu sniedzējiem, ja šis ierobežojums aizliedz, apgrūtina vai padara mazāk pievilcīgus tā pakalpojumu sniedzēja pakalpojumus, kurš reģistrēts citā dalībvalstī, kurā tas likumīgi sniedz līdzīgus pakalpojumus (skat. spriedumus Komisija/Luksemburga, C-445/03, EU:C:2004:655, 20. punkts, un Komisija/Austrija, C-168/04, EU:C:2006:595, 36. punkts).

- 45 Attiecībā uz darba ņēmēju – trešās valsts pilsoņu – norīkošanu darbā, ko veic pakalpojumu sniedzējs – Savienības uzņēmums, Tiesa jau ir nospriedusi, ka valsts tiesiskais regulējums, kas citā dalībvalstī reģistrēta uzņēmuma pakalpojumu sniegšanas realizāciju valsts teritorijā pakļauj administratīvās atļaujas izsniegšanai, ir pakalpojumu sniegšanas brīvības ierobežojums LESD 56. panta izpratnē (skat. spriedumus Komisija/Vācija, C-244/04, EU:C:2006:49, 34. punkts, un Komisija/Austrija, EU:C:2006:595, 40. punkts).
- 46 Taču saskaņā ar pamatlietā aplūkoto tiesisko regulējumu darba devējam, sniedzot pārrobežu pakalpojumus, kas izpaužas kā darba spēka pakalpojumu piedāvāšana, ir aizliegts Nīderlandē nodarbināt ārvalstnieku bez darba atļaujas.
- 47 Turklāt, nosacījumi un ierobežojumi saistībā ar termiņiem, kas ir jāņem vērā, lai saņemtu šo darba atļauju, un administratīvais slogs, ko šādas atļaujas saņemšana sev nes līdzī, kavē Nīderlandē dibinātam lietotājuuzņēmumam nodrošināt darbaspēku, kas ir trešās valsts pilsoņi un ko piedāvājis citā dalībvalstī dibināts pakalpojumu sniedzošs uzņēmums, un tādējādi [kavē] pēdējā minētā uzņēmuma ar pakalpojumu sniegšanu saistīto darbību (skat. šajā ziņā spriedumus Komisija/Luksemburga, EU:C:2004:655, 23. punkts; Komisija/Vācija, EU:C:2006:49, 35. punkts, kā arī Komisija/Austrija, EU:C:2006:595, 39. un 42. punkts).
- 48 Tomēr valsts tiesiskais regulējums, kas ietilpst jomā, kura nav saskaņota Savienības līmenī, un ko vienādi piemēro attiecībā uz jebkuru personu vai uzņēmumu, kas veic darbību attiecīgās dalībvalsts teritorijā, var – neraugoties uz tā ierobežojošajām sekām pakalpojumu sniegšanas brīvībai – tikt attaisnots, ja tas atbilst primāram vispārējo interešu apsvērumam un ja šīs intereses jau neaizsargā noteikumi, kuriem pakalpojuma sniedzējs ir pakļauts tā dibināšanas dalībvalstī, ja tas ir piemērots, lai nodrošinātu izvirzītā mērķa realizāciju, un ja tas nepārsniedz tā sasniegšanai nepieciešamo (skat. spriedumus Komisija/Luksemburga, EU:C:2004:655, 21. punkts; Komisija/Vācija, EU:C:2006:49, 31. punkts, un Komisija/Austrija, EU:C:2006:595, 37. punkts).
- 49 Joma, kas saistīta ar darbinieku, kas ir trešo valstu pilsoņi, norīkošanu darbā pārrobežu pakalpojumu sniegšanai, šobrīd Savienības līmenī nav saskaņota. Tādēļ šajos apstākļos ir jāizvērtē, vai ierobežojumi pakalpojumu sniegšanas brīvībai, kas izriet no pamatlietā aplūkotā tiesiskā regulējuma, ir attaisnoti ar primāru vispārējo interešu mērķi un, attiecīgā gadījumā, vai tie ir nepieciešami, lai efektīvi un ar piemērotiem līdzekļiem sasniegtu šo mērķi (skat. spriedumu Komisija/Austrija, EU:C:2006:595, 44. punkts un minētā judikatūra).
- 50 Jautāta par šo tiesas sēdē, Nīderlandes valdība norādīja, ka pamatlietā aplūkotais tiesiskais regulējums esot pamatots ar mērķi aizsargāt vietējo darba tirgu.
- 51 Šai sakarā ir jāatgādina, ka, lai arī bažas saistībā ar izvairīšanos no traucējumiem darba tirgū, protams, ir primārs vispārējo interešu mērķis, darba ņēmēji, kurus nodarbina uzņēmums, kas dibināts citā dalībvalstī, un kuri pakalpojumu sniegšanai tiek norīkoti darbā uz citu dalībvalsti, nepretendē piekļūt šīs citas dalībvalsts darba tirgum, jo pēc sava uzdevuma pabeigšanas tie atgriezīsies savā izcelsmes vai dzīvesvietas valstī (skat. spriedumus *Rush Portuguesa*, C-113/89, EU:C:1990:142, 15. punkts; Komisija/Luksemburga, EU:C:2004:655, 38. punkts, un Komisija/Austrija, EU:C:2006:595, 55. punkts).
- 52 Tomēr dalībvalsts var pārbaudīt, vai citā dalībvalstī dibināts uzņēmums, kas nosūta uz tās teritoriju darba ņēmējus, kas ir trešās valsts pilsoņi, neizmanto pakalpojumu sniegšanas brīvību citam mērķim nekā attiecīgā pakalpojuma sniegšana (skat. spriedumus *Rush Portuguesa*, EU:C:1990:142, 17. punkts; Komisija/Luksemburga, EU:C:2004:655, 39. punkts, un Komisija/Austrija, EU:C:2006:595, 56. punkts).
- 53 Šādām pārbaudēm tomēr ir jāievēro Savienības tiesībās noteiktās robežas un it īpaši tās, kas izriet no pakalpojumu sniegšanas brīvības, ko nedrīkst padarīt iluzoru un kuras īstenošana nedrīkst būt atkarīga no administrācijas rīcības brīvības (spriedums *Rush Portuguesa*, EU:C:1990:142, 17. punkts; Komisija/Vācija, EU:C:2006:49, 36. punkts, un Komisija/Luksemburga, EU:C:2004:655, 40. punkts).

- 54 Šajā kontekstā ir jānorāda, ka darbība, ar kuru uzņēmums pret atbildību nodrošina ar darba ņēmējiem, kas vienlaikus paliek nodarbināti šajā uzņēmumā, nenoslēdzot ar [darbaspēka] izmantotāju nekādu darba līgumu, šādam uzņēmumam neatņem tāda pakalpojumu sniedzēja uzņēmuma raksturiezīmes, uz ko attiecas LESD 56. un nākamo punktu piemērošanas joma, un šādu darbību nepakļauj noteikumiem par pakalpojumu sniegšanas brīvību (skat. spriedumu *Webb*, EU:C:1981:314, 10. punkts).
- 55 Tādējādi, ja dalībvalstij ir jāparedz gan iespēja pārbaudīt to, ka citā dalībvalstī dibināts uzņēmums, kas pirmajā dalībvalstī dibinātam lietotāju uzņēmumam sniedz pakalpojumu, kas ir darbinieku – trešo valstu pilsoņu – nodrošināšana, pakalpojumu sniegšanas brīvību izmanto tikai attiecīgā pakalpojuma sniegšanas mērķim, gan arī iespēja šai sakarā pieņemt vajadzīgos pārbaudes pasākumus (skat. spriedumu Komisija/Vācija EU:C:2006:49, 36. punkts), taču šīs iespējas īstenošana katrā ziņā nedrīkst ļaut šai dalībvalstij izvirzīt nesamērīgas prasības.
- 56 Pastāvīgi uzturot no dalībvalsts puses prasību par darba atļaujas saņemšanu trešo valstu pilsoņiem, kurus šajā valstī dibinātam uzņēmumam ir nodrošinājis citā valstī dibināts uzņēmums, tiek pārsniegts vajadzīgais tā mērķa sasniegšanā, kam kalpo pamatlietā aplūkotais tiesiskais regulējums.
- 57 Šai sakarā pakalpojumu sniedzēja uzņēmuma pienākums sniegt valsts iestādēm informāciju, kas apliecinātu, ka attiecīgie darba ņēmēji ievēro likumus, īpaši attiecībā uz uzturēšanos, darba atļauju un sociālo nodrošinājumu dalībvalstī, kur šis uzņēmums tos nodarbina, mazāk ierobežojošā veidā un tikpat efektīvi kā minētās prasības sniegtu šīm iestādēm nepieciešamās garantijas par šo darba ņēmēju stāvokļa likumīgumu un to, ka savu galveno darbību tie veic pakalpojumus sniedzēja uzņēmuma dibināšanas dalībvalstī (skat. spriedumu Komisija/Luksemburga, EU:C:2004:655, 46. punkts, un Komisija/Vācija, EU:C:2006:49, 41. punkts).
- 58 Šāda prasība varētu būt iepriekšēja pieteikšanās, kas Nīderlandes iestādēm ļautu pārbaudīt iesniegto informāciju un pieņemt vajadzīgos pasākumus, ja attiecīgo darba ņēmēju stāvoklis nebūtu likumīgs. Turklāt šo prasību varētu noformēt kā īsu paziņojumu par pieprasītajiem dokumentiem, īpaši gadījumā, kad darbā norīkošanas termiņš neļauj efektīvi veikt tādu pārbaudi (skat. spriedumu Komisija/Vācija, EU:C:2006:49, 41. punkts).
- 59 Tāpat pienākums, kas uzlikts pakalpojuma sniedzējam uzņēmumam, pirms norīkošanas darbā paziņot vietējām iestādēm par vienu vai vairākiem esošiem darbā norīkojamiem darba ņēmējiem, šādas klātbūtnes paredzēto ilgumu un pakalpojumu vai pakalpojumus, kas pamato norīkošanu darbā, ir tikpat efektīvs un mazāk ierobežojošs līdzeklis kā minētā prasība. Tas ir tāds, kas ļauj šīm iestādēm pārbaudīt Nīderlandes sociālā tiesiskā regulējuma ievērošanu darbā norīkošanas perioda laikā, ņemot vērā pienākumus, kas šim uzņēmumam jau ir saistoši saskaņā ar izcelsmes dalībvalstī piemērojamo sociālo tiesību normām (skat. spriedumus Komisija/Luksemburga, EU:C:2004:655, 31. punkts, un Komisija/Vācija, EU:C:2006:49, 45. punkts). Kopā ar minētā uzņēmuma sniegto informāciju par attiecīgo darba ņēmēju situāciju, kas minēta šī sprieduma 57. punktā, šāda prasība ļautu minētajām iestādēm vajadzības gadījumā pieņemt pasākumus, ko tās piemēro darbā norīkošanas perioda laikā.
- 60 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka LESD 56. un 57. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem netiek pieļauts tāds tiesiskais regulējums kā pamatlietā minētais, saskaņā ar kuru, ja citā dalībvalstī dibināts uzņēmums darbiniekus – trešo valstu pilsoņus – nodrošina pirmajā dalībvalstī dibinātam lietotāju uzņēmumam, kurš šo darbaspēku izmanto cita šajā pašā dalībvalstī dibināta uzņēmuma labā, tad šāda nodrošināšana ir pakārtota nosacījumam, ka šiem darbiniekiem ir jāsaņem darba atļauja.

Par tiesāšanās izdevumiem

- ⁶¹ Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

LESD 56. un 57. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka ar tiem netiek pieļauts tāds tiesiskais regulējums kā pamatlietā minētais, saskaņā ar kuru, ja citā dalībvalstī dibināts uzņēmums darbiniekus – trešo valstu pilsoņus – nodrošina pirmajā dalībvalstī dibinātam lietotājuuzņēmumam, kurš šo darbaspēku izmanto cita šajā pašā dalībvalstī dibināta uzņēmuma labā, tad šāda nodrošināšana ir pakārtota nosacījumam, ka šiem darbiniekiem ir jāsaņem darba atļauja.

[Paraksti]